

Μάκης Τσίτας
Πέντε στάσεις
Εκδόσεις Μεταίχμιο

Ανοιγοκλείνεις τα μάτια σου για μία στιγμή... και μετά παρατηρείς ότι όλα γύρω σου έχουν διαλυθεί. Ότι είναι ερείπια. Δανεισμένο από τραγούδι είναι, αλλά περιγράφει με πληρότητα μία κατάσταση που δεν θα θέλαμε να τύχει σε μας. Δεν θα θέλαμε να τύχει στο χειρότερο εχθρό μας. Η Τασούλα είναι μία όμορφη κοπέλα από τη Θεσσαλονίκη. Νέα, λυγρή, έξυπνη, με όνειρα για το μέλλον. Η τύχη της τα φέρνει έτσι που παντρεύεται ένα τομάρι. Θα χώριζε στο εξάμηνο πάνω και ίσως πολλά λέω. Η γέννηση του πρώτου της παιδιού ανατρέπει το σκηνικό. Η γέννηση του δεύτερου και τα κροκοδείλια δάκρυα του συζύγου την κρατούν μακριά από τα γραφεία δικηγόρων διαζυγίων.

Τα παιδιά της μεγαλώνουν και γίνονται φωτεινά αστέρια. Φεύγουν από την Ελλάδα για ένα καλύτερο αύριο. Η ίδια παίρνει το πτυχίο της στη νοσηλευτική και πορεύεται. Και ο προκομένος της της κάνει τη ζωή δύσκολη κάθε μέρα που περνάει. Ευτυχώς έχει τη στήριξη των γονιών της... Και η Τασούλα μένει με πέντε στάσεις λεωφορείου – από το σπίτι στη δουλειά και τούμπαλιν – και την πλέον πλημμελή γνώση των δρόμων της Θεσσαλονίκης. Κι ας ζει όλη της τη ζωή εκεί... Η κάθαρση έρχεται τμηματικά. Υπάρχει νομοτέλεια στη φύση... Ιδίως για μερικούς τύπους τοξικών ανθρώπων...

Εβδομήντα πέντε σελίδες έφυγαν σε λιγότερο από μία ώρα. Η δεύτερη ανάγνωση ετοιμάζεται. Η τρίτη θα ακολουθήσει κατά πόδας. Ο Μάκης Τσίτας, ο πολυγραφότατος δημιουργός, πλάθει μία θαυμάσια ιστορία, την οποία μάλιστα αφηγείται μέσα από την Τασούλα, σε πρώτο πρόσωπο. Το έχω ξαναδεί αυτό το μοτίβο γραψίματος, το έχω δει με αξιοπρέπεια και αριστουργηματικό τρόπο. Και ο κύριος Τσίτας εδώ γράφει αριστουργηματικά. Η Τασούλα, για όση ώρα διαβάζουμε, μπαίνει στο σπίτι μας και κάθεται στον καναπέ, τακτοποιώντας τη φούστα της κάτω από το γόνατο και πίνοντας το ζεστό – πάντα ζεστό – καφέ της, κοιτώντας μας στα μάτια. Ξεκινά να αφηγείται. Σταματά ανά μικρά διαστήματα, όταν διαισθάνεται ότι πάμε να κλάψουμε. Προτείνει το χέρι της. Μας ρωτά αν είμαστε εντάξει. Σκουπίζουμε τα μάτια μας, τα γυαλιά μας και γνέφουμε καταφατικά. Κι εκείνη συνεχίζει να αφηγείται. Η ζωή της έγινε χίλια κομμάτια. Κι εκείνη πήρε κόλα και τα κόλλησε. Και οι ραφές έμειναν να της θυμίζουν το παρελθόν. Και η κολλημένη και σταθερή – πια – επιφάνεια, έμεινε να της θυμίζει το μέλλον. Καλά παιδιά, εγγόνια... Ναι, δεν μετανιώνει. Για τίποτα.

Συγκινήθηκα πολύ. Το παθαίνω αρκετά τα τελευταία χρόνια και συμφιλιώνομαι με αυτή μου την κατάσταση. Το παθαίνω ακούγοντας υπέροχη μουσική και διαβάζοντας υπέροχα βιβλία. Σαν αυτό εδώ. Την ιστορία μίας γυναίκας που συγχωρούσε, αν και δεν έπρεπε και ανταμειβόταν με αυτό, βλέποντας τα παιδιά της να ανθίζουν, να χαίρονται τη ζωή και την επιστήμη, να αγαπάνε και να αγαπιούνται. Ακόμα και η κόρη της, που ούτε εκείνη ευτύχησε στο γάμο της... Ο Μάκης Τσίτας γράφει για την Τασούλα στην απέναντι πολυκατοικία. Που τη βλέπω στη στάση του λεωφορείου σχεδόν κάθε μέρα. Που κάθε μέρα θα χαμογελάσει και θα πει καλημέρα. Κι ας τραβάει τρελές ανηφορίες στο κονάκι της. Κι ας ακούγονται καμιά φορά οι φωνές μέχρι τους δικούς μου τους τοίχους... Χτες την πλησίασα, εκεί στη στάση. Καλημέρισε, όπως κάθε φορά κάνει. «Γιατί δεν φεύγεις»; Χαμογέλασε. Άγγιξε το χέρι μου για λίγα δευτερόλεπτα. Κοντοστάθηκε στη σελίδα εβδομήντα πέντε και... Και κάπως έτσι έχουμε στα χέρια μας μία καταπληκτική νουβέλα, για την οποία με πολλή χαρά μαθαίνω ότι παίρνει σιγά σιγά το δρόμο της για θεατρική παράσταση. Νομίζω ότι θα είναι ένας πρώτης τάξεως μονόλογος. Μπορώ να φανταστώ την υπέροχη μαγική Κατερίνα Διδασκάλου στο συγκεκριμένο ρόλο, από κει και πέρα όμως, όπως κι αν παρουσιαστεί αυτό το έργο, εγώ θα πάω να το δω από τους πρώτους.

Ξέρετε τι, κύριε Τσίτα; Αυτός ο κόσμος θα ήταν πολύ καλύτερος αν είχε περισσότερες Τασούλες και λιγότερους συζύγους σαν αυτό της ηρωίδας του βιβλίου σας. Ευχαριστούμε για τη θύμηση. Ευχαριστούμε για τη συγκίνηση. Εύχομαι να είναι πάντα καλοτάξιδο!

Κώστας Κούλης

Ο Μάκης Τσίτας γεννήθηκε το 1971 στα Γιαννιτσά. Πήρε πτυχίο δημοσιογραφίας και συνεργάστηκε με ραδιοφωνικούς σταθμούς στη Θεσσαλονίκη. Από το 1994 ζει μόνιμα στην Αθήνα και εργάζεται στον χώρο των εκδόσεων. Ήταν αρχισυντάκτης του λογοτεχνικού περιοδικού Περίπλους (1994-2005) και συνεκδότης και διευθυντής του περιοδικού για το βιβλίο Index (2006-2011). Από το 2012 διευθύνει το μεγαλύτερο ενημερωτικό site για το βιβλίο και τον πολιτισμό Diastixo.gr.

Είναι μέλος της Εταιρείας Συγγραφέων.

Λογοτεχνικά κείμενά του έχουν συμπεριληφθεί σε ανθολογίες, έχουν δημοσιευτεί σε περιοδικά και εφημερίδες κι έχουν μεταφραστεί σε πολλές γλώσσες. Έργα του σκηνοθέτησαν η Ρούλα Πατεράκη (Δημοτικό Θέατρο Πειραιά), η Σοφία Καραγιάννη (Θέατρο «Vault», Αθήνα), ο Προμηθέας Αλιφερόπουλος (Δημοτικό Θέατρο Πειραιά), η Έραση Βασιλικιώτη («Θέατρο των Καιρών», Αθήνα), η Taru Makela (Christine and Goran Schildt Foundation, Φινλανδία), ο Alexandru Mazgareanu (Θέατρο «Nottara», Ρουμανία).

Στίχους του μελοποίησαν ο Γιώργος Σταυριανός, ο Τάκης Σούκας, η Τατιάνα Ζωγράφου και ο Νίκος Βασιλείου.

Έχει εκδώσει 24 βιβλία για παιδιά και 5 για ενήλικες.

Για το μυθιστόρημά του Μάρτυς μου ο Θεός, το οποίο κυκλοφορεί σε 12 ευρωπαϊκές γλώσσες,

έλαβε το Βραβείο Λογοτεχνίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2014 (European Union Prize for Literature) και τιμήθηκε από τον Δήμο Αθηναίων, τον Δήμο Πέλλας, τον Δήμο Έδεσσας, τη Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Έδεσσας και την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.

Περισσότερες πληροφορίες για τον συγγραφέα και τη δουλειά του μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα του: makistsitas.com.